

Diagnoza potrzeb edukacyjnych
i rozwojowych szkół i placówek systemu
oświaty prowadzonych przez
Gminę Imielno

Rok 2017

2017-04-14

Podstawą rozwoju i postępu cywilizacyjnego każdego społeczeństwa jest potencjał ludzki. Od tego jak przebiega kształcenie i wychowanie młodego pokolenia zależy przyszłość nas wszystkich. Ciągłe zmieniająca się rzeczywistość społeczna, kulturowa, polityczna i gospodarcza powoduje, że jest to zadanie niezwykle trudne i odpowiedzialne. System edukacyjny, aby dobrze spełniał swoje funkcje, musi być dostosowany do potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno organizacji procesu kształcenia, opieki i wychowania, jak również bazy materialnej placówek oświatowych. Sprawny i efektywny system edukacyjny jest więc warunkiem dobrego i równego startu życiowego oraz dalszego wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.

1. Odniesienie do dokumentów strategicznych

Komunikat Komisji Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategiczne ramy europejskiej współpracy w zakresie edukacji i szkolenia – ET2020

Wymienione powyżej dokumenty zawierają wskazania dla krajowego systemu oświaty, który powinien uwzględniać cele i wyzwania rozwojowe przyjęte w Unii Europejskiej. Zakładają one m.in.:

- ✓ ułatwienie dostępu do edukacji wszystkim i na każdym etapie życia,
- ✓ dążenie do stałego podnoszenia kompetencji i kwalifikacji,
- ✓ cyfryzację oświaty,
- ✓ ułatwienie młodzieży wejścia na rynek pracy,
- ✓ zwiększenie mobilności młodzieży.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

SRKL jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju. Celem głównym SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki

sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

1. wzrost zatrudnienia;
2. wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
3. poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4. poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
5. podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Definicja kapitału społecznego zawarta w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego określa go, jako wynikającą z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność obywateli do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów. Stanowi to rekomendację dla edukacji, w której za szczególnie istotne uważa się:

- upowszechnianie na wszystkich poziomach metod nauczania promujących budowanie postaw współpracy, kreatywności i komunikacji,
- rozwój kompetencji obywatelskich, medialnych i kulturowych,
- edukację pozaformalną i uczenie się przez całe życie.

Realizacja tych priorytetów jest możliwa dzięki kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji społecznych wśród uczniów i studentów oraz współpracy z instytucjami nauki, kultury i partnerami społecznymi.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Cel I.3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. Cel szczegółowy I.3.2. Rozwój kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego stanowi jedno z kluczowych wyzwań Polski i służy zwiększeniu skali i trwałości zaangażowania oraz współpracy obywatelskiej m.in. przez zwiększenie udziału obywatela w sprawowaniu władzy

i silniejsze zaangażowanie w formułowanie i wdrażanie polityki rozwoju kraju. Działania podjęte w tym obszarze należy traktować jako inwestycję o charakterze długofalowym, pamiętając jednocześnie, że państwo powinno jedynie tworzyć warunki dla tego procesu sprzyjając oddolnym inicjatywom obywatelskim.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Misją Strategii jest: pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. Konkretyzacja powyższej misji Strategii odbywa się na drodze realizacji następujących sześciu celów strategicznych:

1. Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej.
2. Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu.
3. Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki.
4. Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu.
5. Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.
6. Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i poza formalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

2. Opis obszaru problemowego

Przeprowadzona diagnoza miała na celu zbadanie potrzeb uczniów. Główne obszary badania to problemy w nauce, szkolna oferta zajęć pozalekcyjnych, oferowane wsparcie, w tym wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych, rozwijanie kompetencji informatycznych oraz warunków dla nauczania matematyki i przedmiotów przyrodniczych. Przeprowadzono także badanie potrzeb nauczycieli pracujących w imielnickich szkołach podstawowych.

Na terenie Gminy Imielno funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- ✓ Samorządowa Szkoła Podstawowa w Imielnie, ul. Kościelna 3,
- ✓ Zespół Szkół w Mierzwinie, Mierzwin 11,
- ✓ Zespół Szkół w Motkowicach, Motkowice ul. Szkolna 2.

Gmina zapewnia edukację dzieci i młodzieży na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Do szkół na poziomie średnim i zawodowym młodzież dojeżdża do pobliskich miast. W szkołach organizowane są stosownie do możliwości bezpłatne zajęcia dodatkowe, takie jak: koła przedmiotowe związane z realizacją treści programowych poszczególnych przedmiotów, gry sportowe zgodnie z zainteresowaniami i możliwościami oraz dodatkowe zajęcia wyrównawcze.

Podczas analizy problemów edukacyjnych występujących na terenie gminy pod uwagę wzięto zbiorcze wyniki egzaminów na zakończenie VI klas.

Należy stwierdzić, iż najniższe wyniki z części I sprawdzianu mieli w powiecie jędrzejowskim właśnie uczniowie z Gminy Imielno (58,6%). Najniższy wynik z języka polskiego również zanotowano wśród uczniów tej gminy – 66,7%, jak również z matematyki – 50,1 %.

Wszystkie placówki na terenie gminy należy doposażyć w nowoczesny sprzęt multimedialny nowe pomoce (m.in. do zajęć matematyczna –

przyrodniczych, języków obcych). Należy również zwiększyć wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych w procesie nauczania (TIK).

3. Opis procedury diagnozy potrzeb

W kwietniu 2017 r. przeprowadzono wnikliwą diagnozę potrzeb głównie wśród dyrekcji i nauczycieli. Diagnoza potrzeb edukacyjnych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych została sporządzona na podstawie ankiet i rozmów.

4. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród dyrektorów i nauczycieli poszczególnych szkół podstawowych w gminie Imielno.

Samorządowa Szkoła Podstawowa w Imielnie (21 nauczycieli)

Na pytanie: Z czego korzysta Pan/i planując lekcje? Najczęstsze odpowiedzi to: literatura, zasoby internetowe, własna wiedza i/lub doświadczenie, rozmowy z uczniami, wyniki diagnozy uczniów, rozmowy z innymi nauczycielami.

Nauczyciele wykorzystują na swoich lekcjach technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) na mniej niż połowie lekcji.

Na pytania o trudności z korzystaniem z TIK w szkole, nauczyciele odpowiadali najczęściej, że problem stanowi trudny dostęp do sprzętu lub brak odpowiedniego sprzętu oraz brak czasu na lekcji.

Uczniowie na lekcjach najczęściej (na większości lub na każdej lekcji): zapisują notatkę w zeszycie, zadają pytania, pracują samodzielnie lub w kilkuosobowych zespołach, wykorzystują tradycyjne źródła informacji (podręczniki, drukowane encyklopedie, mapy itp.) .

Nauczyciele w zasadzie na większości lekcji badają skuteczność stosowanych metod i form pracy w zakresie rozwijania umiejętności stosowania wiedzy w praktyce u uczniów, a na każdej w wyborze zadań sprawdzających wiedzę uczniów zwracają uwagę na obecność zadań sprawdzających umiejętność

stosowania wiedzy w praktyce. Przed każdą lekcją planują elementy wykorzystania wiedzy w praktyce.

Udzielając uczniom informacji o jego pracy nauczyciele mówią zazwyczaj w każdej sytuacji o tym co uczeń zrobił dobrze, co należy poprawić i w jaki sposób.

Na lekcjach z doświadczeniem najczęściej wybrani uczniowie przeprowadzają doświadczenie/eksperyment bądź też nauczyciele nie przeprowadzają eksperymentów.

Do przeprowadzania doświadczeń/eksperymentów ze swoimi uczniami nauczycielom najczęściej brakuje wyposażenia i / lub pomysłów.

Nauczyciele bardzo często rozmawiają z innymi nauczycielami o tym, w jaki sposób mogą uczyć uczniów wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce. Często wspólnie z innymi nauczycielami organizują działania, w których uczniowie mogą wykorzystać zdobytą na lekcjach wiedzę w praktyce.

Wszyscy lub prawie wszyscy nauczyciele dzielą się wiedzą, którą zdobyli (np. na szkoleniach, konferencjach) z innymi nauczycielami.

Informację zwrotną na temat swojej pracy dydaktycznej nauczyciele pozyskują od swoich uczniów, rozmawiają z innymi nauczycielami oraz dostają informację od dyrektora po hospitacji.

Nauczyciele są zainteresowani działaniami, które mogłyby być realizowane w ramach projektu, są to m. in.: prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów, udział w szkoleniach międzyszkolnych, udział w szkoleniach rady pedagogicznej, udział w innych formach wspomagania (np. coaching, obserwacja lekcji, superwizja).

W szkole w Imielnie nauczyciele pracują z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych (SPE). Głównym problemem w sytuacji uczniów z SPE są przede wszystkim: osiągnięcie przez nich słabych wyników w nauce; brak w szkole pomocy dydaktycznych (w tym podręczników) dostosowanych do potrzeb uczniów ze SPE (np. niepełnosprawnością); brak scenariuszy zajęć skierowanych do uczniów ze SPE; brak dostępu do specjalistycznej terapii dla

uczniów ze SPE; brak w szkole specjalistycznego sprzętu TIK niwelującego przeszkody w nauce dla uczniów ze SPE.

W celu poprawy nauczania uczniów należałoby doposażyć szkołę w materiały do diagnozy, wspomagania rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej; doposażyć szkołę w materiały do diagnozy talentów/uzdolnień uczniów; doposażyć szkołę w materiały do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się; doposażyć szkoły w sprzęt specjalistyczny, wspierający funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością w szkole; doposażyć szkołę w podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością; doposażyć szkołę w specjalistyczny sprzęt TIK przeznaczony dla uczniów ze SPE; wprowadzić również zajęcia dla uczniów zdolnych.

Przekrojowymi kompetencjami kluczowymi, najbardziej zaniedbanymi wśród uczniów ze SPE są wg większości nauczycieli umiejętność uczenia się oraz kompetencje społeczne.

Uczniowie nie są jednak chętni do brania udziału w zajęciach dodatkowych.

Wypożyczenie: Technologie (sprzęt, oprogramowanie), które są potrzebne w szkole

L.p.	rodzaj sprzętu/oprogramowania	liczba sztuk	uzasadnienie
1	Urządzenia sieciowe	Zestaw do jednej pracowni	Stworzenie nowej pracowni informatycznej
2	Okablowanie strukturalne	Zestaw do jednej pracowni	Stworzenie nowej pracowni informatycznej
3	System zarządzania siecią	Zestaw do jednej pracowni	j.w.
4	Ruter z wbudowanymi lub zewnętrznymi modułami zapory sieciowej i system blokowania włamań IPS	1	j.w.
5	Zasilacz UPS	1	j.w.
6	Klimatyzator	1	j.w.
7	Przenośny komputer dla ucznia , wraz z oprogramowaniem	20	Obecne komputery są mocno zużyte mają około 20 lat
8	Przenośny komputer dla nauczyciela wraz z oprogramowaniem	10	Nauczyciele w klasach nie posiadają komputerów

Diagnoza potrzeb edukacyjnych i rozwojowych szkół i placówek systemu oświaty prowadzonych przez Gminę Imielno

2017

9	Dedykowane urządzenie umożliwiające ładowanie oraz zarządzanie mobilnym sprzętem komputerowym	1	Brak szafy do przechowywania urządzeń komputerowych
10	Sieciowe urządzenie wielofunkcyjne	3	Posiadany sprzęt jest nie wystarczający
11	Drukarka 3 D	1	Szkoła nie posiada tego typu urządzeń
12	Tablice interaktywne z oprogramowaniem i osprzętem	3	Szkoła posiada tylko 1 tablicę interaktywną
13	Rzutnik multimedialny	3	Do wykorzystania na zajęciach
14	Ekran do rzutnika	3	Do wykorzystania na zajęciach
15	Odtwarzacze CD z głośnikami	5	Brak wystarczającej ilości do prowadzenia zajęć
16	Zestaw interaktywny Mobil Electro	1	Do wykorzystania przy prowadzeniu lekcji i zajęć pozalekcyjnych
17	Robot mBot	5	Do wykorzystania przez uczniów na lekcji i zajęć pozalekcyjnych
18	Aparat fotograficzny	1	Do wykorzystania przez uczniów na lekcji i zajęć pozalekcyjnych
19	Tablet	10	Do wykorzystania przez uczniów na lekcji i zajęć pozalekcyjnych

Zajęcia potrzebne w szkole

	Rodzaj zajęć	Liczba godzin w miesiącu	Uzasadnienie potrzeby realizacji
zajęcia 1	Zajęcia wyrównawcze z matematyki	8	Niskie wyniki na sprawdzianach
zajęcia 2	Zajęcia rozwijające z matematyki	4	Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie matematyki
zajęcia 3	Zajęcia wyrównawcze z j angielskiego	4	Niskie wyniki na sprawdzianach
zajęcia 4	Zajęcia rozwijające z j angielskiego	4	Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie j angielskiego
zajęcia 5	Koło informatyczne	8	Podniesienie umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami informatycznymi
zajęcia 6	Koło biologiczno-chemiczne	8	Kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych
zajęcia 7	Zajęcia wyrównawcze z przyrody	4	Wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Diagnoza potrzeb edukacyjnych i rozwojowych szkół i placówek systemu oświaty prowadzonych przez Gminę Imielno 2017

zajęcia 8	Zajęcia wyrównawcze z fizyki	4	Wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
zajęcia 9	Koło młodego geografę	4	Kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych
zajęcia 10	Logopedia	8	Niwelowanie wad wymowy u uczniów
Zajęcia 11	Rewalidacja	4	Usprawnianie najmniej zaburzonych funkcji, stymulowanie i korygowanie zaburzonych funkcji

Zespół Szkół w Mierzwinie (14 nauczycieli)

Na pytanie: Z czego korzysta Pan/i planując lekcje? Najczęstsze odpowiedzi to: zasoby internetowe, własna wiedza i/lub doświadczenie, szkolenia, literatura, rozmowy z uczniami, rozmowy z innymi nauczycielami, nowoczesna technologia.

Nauczyciele wykorzystują na swoich lekcjach technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) na około połowie lekcji.

Na pytania o trudności z korzystaniem z TIK w szkole, nauczyciele odpowiadali najczęściej, że problem stanowi trudny dostęp do sprzętu lub brak odpowiedniego sprzętu.

Uczniowie na lekcjach najczęściej (na większości lekcji): zapisują notatkę w zeszycie, pracują samodzielnie, w parach lub w kilkusobowych zespołach, zadają pytania nauczycielom, wykorzystują tradycyjne źródła informacji (podręczniki, drukowane encyklopedie, mapy itp.) .

Nauczyciele w zasadzie na większości lekcji badają skuteczność stosowanych metod i form pracy w zakresie rozwijania umiejętności stosowania wiedzy w praktyce u uczniów oraz w wyborze zadań sprawdzających wiedzę uczniów zwracają uwagę na obecność zadań sprawdzających umiejętność stosowania

wiedzy w praktyce. Przed każdą lekcją planują elementy wykorzystania wiedzy w praktyce.

Udzielając uczniom informacji o jego pracy nauczyciele mówią zazwyczaj w każdej sytuacji o tym co uczeń zrobił dobrze, co należy poprawić i w jaki sposób.

Na lekcjach z doświadczeniem najczęściej wybrani wszyscy uczniowie przeprowadzają doświadczenie/eksperyment lub sam nauczyciel.

Do przeprowadzania doświadczeń/eksperymentów ze swoimi uczniami nauczycielom najczęściej brakuje wyposażenia.

Nauczyciele często rozmawiają z innymi nauczycielami o tym, w jaki sposób mogą uczyć uczniów wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce. Czasami wspólnie z innymi nauczycielami organizują działania, w których uczniowie mogą wykorzystać zdobytą na lekcjach wiedzę w praktyce.

Większość nauczycieli dzieli się wiedzą, którą zdobyli (np. na szkoleniach, konferencjach) z innymi nauczycielami.

Informację zwrotną na temat swojej pracy dydaktycznej nauczyciele pozyskują od informacji od dyrektora po hospitacji, rozmawiają z innymi nauczycielami oraz dostają swoich uczniów.

Nauczyciele są zainteresowani działaniami, które mogłyby być realizowane w ramach projektu, są to m. in.: prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów, udział w szkoleniach rady pedagogicznej, udział w szkoleniach międzyszkolnych.

W szkole w Mierzwinie nauczyciele pracują z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych (SPE). Głównym problemem w sytuacji uczniów z SPE są przede wszystkim: osiągnięcie przez nich słabych wyników w nauce; brak w szkole pomocy dydaktycznych (w tym podręczników) dostosowanych do potrzeb uczniów ze SPE (np. niepełnosprawnością); brak scenariuszy zajęć skierowanych do uczniów ze SPE; brak dostępu do specjalistycznej terapii dla uczniów ze SPE; brak w szkole specjalistycznego sprzętu TIK niwelującego przeszkody w nauce dla uczniów ze SPE.

W celu poprawy nauczania uczniów należałoby wprowadzić zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla uczniów ze SPE oraz doposażyć szkołę w materiały do diagnozy, wspomaganie rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej; doposażyć szkołę w materiały do diagnozy talentów/uzdolnień uczniów; doposażyć szkołę w materiały do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się; doposażyć szkoły w sprzęt specjalistyczny, wspierający funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością w szkole; doposażyć szkołę w podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością; doposażyć szkołę w specjalistyczny sprzęt TIK przeznaczony dla uczniów ze SPE; wprowadzić również zajęcia dla uczniów zdolnych.

Przekrojowymi kompetencjami kluczowymi, najbardziej zaniedbanymi wśród uczniów ze SPE są wg większości nauczycieli umiejętność uczenia się oraz inicjatywność i przedsiębiorczość.

Uczniowie nie są jednak chętni do brania udziału w zajęciach dodatkowych ze względu najczęściej na problemy z dojazdem/ odwozem oraz zbyt dużą liczbę zajęć.

Wypożyczenie: Technologie (sprzęt, oprogramowanie), które są potrzebne w szkole

L.p.	rodzaj sprzętu/oprogramowania	liczba sztuk	uzasadnienie
1	Laptop	30	Do wykorzystania przez uczniów na lekcji i zajęć pozalekcyjnych
2	Tablica multimedialna	2	Do wykorzystania przy prowadzeniu lekcji i zajęć pozalekcyjnych
3	Aparat fotograficzny lub kamera	1	Do dokumentowania działań uczniów oraz publikowania ich w internecie
4	Zestaw interaktywny Mobil Electro	1	Do wykorzystania przy prowadzeniu lekcji i zajęć pozalekcyjnych
5	Robot mBot	5	Do wykorzystania przez uczniów na lekcji i zajęć pozalekcyjnych

Diagnoza potrzeb edukacyjnych i rozwojowych szkół i placówek systemu oświaty prowadzonych przez Gminę Imielno

2017

6	Router z zaporą sieciową i IPS	1	stworzenie nowej pracowni informatycznej
7	Zestaw interaktywny Mobil Electro	1	Do wykorzystania przy prowadzeniu lekcji

Zajęcia potrzebne w szkole

	Rodzaj zajęć	Liczba godzin w miesiącu
zajęcia 1	robotyka	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 2	Technika skutecznego uczenia się	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 3	Kreowanie własnego wizerunku	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 4	Jęz. angielski – dla zdolnych	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 5	Chór piosenek w jęz. angielskim	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 6	Matma dla opornych	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 7	Matma dla kujonów	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 8	Mali literaci	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 9	Laboratorium alchemiczne	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 10	Nasi w sieci	1 gr. po 1 godz. tyg.

Zespół Szkół w Motkowicach (17 nauczycieli)

Na pytanie: Z czego korzysta Pan/i planując lekcje? Najczęstsze odpowiedzi to: własna wiedza i/lub doświadczenie, zasoby internetowe, szkolenia, literatura, rozmowy z innymi nauczycielami.

Nauczyciele wykorzystują na swoich lekcjach technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) na około połowie lekcji.

Na pytania o trudności z korzystaniem z TIK w szkole, nauczyciele odpowiadali najczęściej, że problem stanowi trudny dostęp do sprzętu lub brak odpowiedniego sprzętu.

Uczniowie na lekcjach najczęściej (na większości lekcji): zapisują notatkę w zeszycie, pracują samodzielnie, w parach lub w kilkusobowych zespołach, zadają pytania nauczycielom, wykorzystują tradycyjne źródła informacji (podręczniki, drukowane encyklopedie, mapy itp.) .

Nauczyciele w zasadzie na większości lekcji badają skuteczność stosowanych metod i form pracy w zakresie rozwijania umiejętności stosowania wiedzy w praktyce u uczniów oraz w wyborze zadań sprawdzających wiedzę uczniów zwracają uwagę na obecność zadań sprawdzających umiejętność stosowania wiedzy w praktyce. Przed każdą lekcją planują elementy wykorzystania wiedzy w praktyce.

Udzielając uczniom informacji o jego pracy nauczyciele mówią zazwyczaj w każdej sytuacji o tym co uczeń zrobił dobrze, co należy poprawić i w jaki sposób.

Na lekcjach z doświadczeniem najczęściej wybrani wszyscy uczniowie przeprowadzają doświadczenie/eksperyment lub sam nauczyciel.

Do przeprowadzania doświadczeń/eksperymentów ze swoimi uczniami nauczycielom najczęściej brakuje wyposażenia.

Nauczyciele często rozmawiają z innymi nauczycielami o tym, w jaki sposób mogą uczyć uczniów wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce. Czasami wspólnie z innymi nauczycielami organizują działania, w których uczniowie mogą wykorzystać zdobytą na lekcjach wiedzę w praktyce.

Większość nauczycieli dzieli się wiedzą, którą zdobyli (np. na szkoleniach, konferencjach) z innymi nauczycielami.

Informację zwrotną na temat swojej pracy dydaktycznej nauczyciele pozyskują od informacji od dyrektora po hospitacji, rozmawiają z innymi nauczycielami oraz dostają swoich uczniów.

Nauczyciele są zainteresowani działaniami, które mogłyby być realizowane w ramach projektu, są to m. in.: prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów, udział w szkoleniach rady pedagogicznej, udział w szkoleniach międzyszkolnych.

W szkole w Motkowicach nauczyciele pracują z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych (SPE). Głównym problemem w sytuacji uczniów z SPE są przede wszystkim: osiąganie przez nich słabych wyników w nauce; brak w szkole pomocy dydaktycznych (w tym podręczników) dostosowanych do potrzeb uczniów ze SPE (np. niepełnosprawnością); brak scenariuszy zajęć skierowanych do uczniów ze SPE; brak dostępu do specjalistycznej terapii dla uczniów ze SPE; brak w szkole specjalistycznego sprzętu TIK niwelującego przeszkody w nauce dla uczniów ze SPE.

W celu poprawy nauczania uczniów należałoby wprowadzić zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla uczniów ze SPE oraz doposażyć szkołę w materiały do diagnozy, wspomagania rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej; doposażyć szkołę w materiały do diagnozy talentów/uzdolnień uczniów; doposażyć szkołę w materiały do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się; doposażyć szkoły w sprzęt specjalistyczny, wspierający funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością w szkole; doposażyć szkołę w podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością; doposażyć szkołę w specjalistyczny sprzęt TIK przeznaczony dla uczniów ze SPE; wprowadzić również zajęcia dla uczniów zdolnych.

Przekrojowymi kompetencjami kluczowymi, najbardziej zaniedbanymi wśród uczniów ze SPE są wg większości nauczycieli umiejętność uczenia się oraz inicjatywność i przedsiębiorczość.

Uczniowie nie są jednak chętni do brania udziału w zajęciach dodatkowych ze względu najczęściej na problemy z dojazdem/ odwozem oraz zbyt dużą liczbę zajęć.

Diagnoza potrzeb edukacyjnych i rozwojowych szkół i placówek systemu oświaty prowadzonych przez Gminę Imielno

2017

Wyposażenie: Technologie (sprzęt, oprogramowanie), które są potrzebne w szkole

L.p.	rodzaj sprzętu/oprogramowania	liczba sztuk	uzasadnienie
1	Przenośny komputer z systemem operacyjnym	30	Do wykorzystania przez uczniów na lekcji i zajęć pozalekcyjnych
2	Tablica multimedialna	2	Do wykorzystania przy prowadzeniu lekcji i zajęć pozalekcyjnych
3	Kamera cyfrowa lub aparat fotograficzny	1	Do dokumentowania działań uczniów oraz publikowania ich w internecie
4	Urządzenie wielofunkcyjne	1	Do wykorzystania przy prowadzeniu lekcji i zajęć pozalekcyjnych
5	Kserokopiarka	1	Do przygotowywania materiałów dla uczniów na zajęcia lekcyjne i poza lekcyjne
6	Router z zaporą sieciową i IPS	1	Stworzenie nowej pracowni informatycznej

Zajęcia potrzebne w szkole

	Rodzaj zajęć	Liczba godzin w miesiącu
zajęcia 1	robotyka	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 2	Technika skutecznego uczenia się	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 3	Kreowanie własnego wizerunku	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 4	Jęz. angielski – dla zdolnych	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 5	Chór piosenek w jęz. angielskim	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 6	Matma dla opornych	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 7	Matma dla kujonów	2 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 8	Mali literaci	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 9	Laboratorium alchemiczne	1 gr. po 1 godz. tyg.
zajęcia 10	Nasi w sieci	1 gr. po 1 godz. tyg.

5. Wyniki diagnozy potrzeb

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, iż uczniowie imielnickich szkół mają problemy w nauce matematyki, na co wskazuje średnia z matematyki w roku 2015. Nauczyciele wskazują, iż uczniowie nie interesują się matematyką, ponieważ uważają ten przedmiot za trudny, a same zajęcia za nieatrakcyjne.

Stosowanie skostniałych metod nauczania, pozbawionych innowacyjności, a także niedostateczne wyposażenie gabinetów uniemożliwia stosowanie aktywizujących metod nauczania, takich jak eksperyment czy gry matematyczne. Szkoły nie posiadają interaktywnych tablic (jeżeli już to w bardzo małych ilościach). Dzieci mają znaczne opóźnienia w zakresie przerobionego materiału, co więcej nadmierne trudności negatywnie wpływają na zdrowie psychiczne uczniów, powodując problemy natury emocjonalnej. Diagnoza wykazała, że dzieci te mają problemy z koncentracją, a dodatkowo odznaczają się niskim poziomem motywacji.

Z diagnozy wynika, że uczeń mający problemy z matematyką chętnie weźmie udział w dodatkowych zajęciach z tego przedmiotu pod warunkiem, że będą one atrakcyjne i angażujące dzieci do aktywnej pracy z wykorzystaniem TIK. Konsekwencją wymienionych powyżej problemów są niezadowalające wyniki sprawdzianu kl. VI.

Głównym czynnikiem utrudniającym rozwijanie zainteresowań uczniów zdolnych, należących również do grupy uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych jest niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych oraz nieatrakcyjne formy i metody pracy, co potwierdzają nauczyciele. Spowodowane jest to brakiem środków finansowych, brakiem pomocy dydaktycznych i sprzętu multimedialnego. Skutkuje to tym, że uczeń zdolny zamiast wykonywać doświadczenia i prowadzić obserwacje staje się biernym słuchaczem. Jest zdemotywowany do nauki przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.

Uczniowie dobrzy i bardzo dobrzy wiążą swoją przyszłość z przedmiotami humanistycznymi, co w przyszłości spowoduje wzrost bezrobocia, ponieważ na rynku pracy nie ma zapotrzebowania na takich specjalistów.

Potrzeby uczniów w obszarze doradztwa zawodowego nie są uwzględniane. Skutkuje to nieznaną lokalnego i regionalnego rynku pracy. Rodzice zachęcają dzieci do ukończenia kierunków modnych i popularnych bardziej niż do zdobycia zawodu gwarantującego zatrudnienie. 40% studentów kończąc studia podejmuje pracę niezgodną z wykształceniem (dane GUS 2011 r.). Uczniowie nie potrafią wskazać instytucji, która obejmie ich wsparciem w wyborze dalszego kształcenia. Informacje na ten temat zdobywają na portalach społecznościowych. Wybór szkoły wiąże się z miejscem zamieszkania, powielaniem wyboru kolegów, wizją łatwych studiów, a nie potrzebami rynku.

Rozwój współczesnej cywilizacji stawia przed Szkołami Podstawowymi nowe wyzwania. Nie wystarczy już przekazanie uczniowi wiedzy, trzeba też nauczyć go, jak w nieustającym procesie ciągle ją zdobywać, wykorzystując do tego nowoczesne technologie. Z badań wynika, że uczniowie bardzo chętnie wykorzystują narzędzia informatyczne do nauki, jednak nie ma to przełożenia na osiągnięte przez nich wyniki. Rozwój technologii cyfrowej, a tym samym zwiększenie dostępności internetu jest ogromnym zasobem dla współczesnego świata. Dzieci spędzają w sieci dużo czasu, a najczęstszą aktywnością wśród uczniów jest oglądanie filmów, słuchanie muzyki i korzystanie z kont na portalach społecznościowych.

W związku z niskim poziomem wyposażenia szkół w sprzęt ICT, zajęcia prowadzone są w sposób tradycyjny – mało przystępny i nieciekawý, a przestarzałe sposoby prowadzenia zajęć sprawiają, że uczniowi nie są zainteresowani tematem. Nauczyciele nie wykorzystują sprzętu ICT do prowadzenia zajęć z uwagi na luki kompetencyjne. Ponadto wskazują konieczność podnoszenia świadomości uczniów w zakresie zagrożeń w sieci.

Ze względu na uczęszczanie do szkół podstawowych dzieci SPE istnieje potrzeba podwyższenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli. Nauczyciele przyznają, że nie mają wiedzy potrzebnej do rozpoznawania i zaspakajania potrzeb edukacyjnych oraz rozwojowych uczniów.

W pracy pedagogicznej bardzo często spotyka się problemy związane z wychowaniem ucznia. Wykształcenie dobrych cech u młodego człowieka wymaga dużego nakładu pracy. Nauczyciel stale musi szukać metod, które będą pobudzać ucznia do różnego rodzaju aktywności. Tradycyjne podejście do nauczania nie zawsze przekłada się na sukces, bo „nauczyciel nie ma już takiego autorytetu jak kiedyś”.

7. Wnioski i rekomendacje rozwojowe

Wnikliwa analiza wyłoniła kluczowe obszary problematyczne, wpływające na sytuację edukacyjną uczniów imielnickich szkół podstawowych:

1. Problem w przyswajaniu treści matematycznych – średnie wyniki z matematyki i sprawdzianu klas VI.
2. Brak możliwości rozwijania zainteresowań i ćwiczenia kreatywnego myślenia.
3. Brak indywidualnych i grupowych zajęć terapeutycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Trudności w wyborze kierunków w edukacji/życiu zawodowym.
5. Niska jakość nauki, nawet z użyciem ICT, brak świadomości zagrożeń w cyberprzestrzeni.
6. Brak kompetencji do wykorzystania narzędzi TIK w nauczaniu i do szkoleń z cyberprzemocy
7. Brak kwalifikacji nauczycieli do prowadzenia zajęć terapeutycznych.

Proponowane formy wsparcia:

1. Zajęcia dla uczniów z zakresu matematyki i nauk przyrodniczych z wykorzystaniem narzędzi TIK i metody eksperymentu, a także innych innowacyjnych form prowadzenia zajęć – celem zajęć ma być zainteresowanie przedmiotem uczniów z problemami w nauce oraz rozwój naukowy uczniów szczególnie uzdolnionych.
2. Rozszerzenie oferty edukacyjno-terapeutycznej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
3. Zajęcia z zakresu rozwijania zainteresowań uczniów oraz ich kreatywnego myślenia.
4. Doradztwo zawodowe.
5. Podniesienie kwalifikacji nauczycieli z zakresu pedagogiki zdolności i terapii pedagogicznej, oligofrenopedagogiki, tyflopedagogiki, surdopedagogiki i socjoterapii.
6. Zajęcia z zakresu kształcenia cyfrowych kompetencji uczniów i nauczycieli oraz szkolenia z zakresu podnoszenia świadomości o zagrożeniach w cyberprzestrzeni i wykorzystywania narzędzi TIK.

WÓJT GMINY

mgr Zbigniew Huk